

TÜRKİYE ESNAF ve SANATKARLARI KONFEDERASYONU

Aylık Elektronik Haber Bülteni — Yıl : 1 Sayı : 6 — Ekim 2008

Palandöken "Amacımız; Ahilik ilkeleri ışığında, kaliteli mal ve hizmet üreten, kendini yenileyip geliştiren, yaratıcı, rekabet edebilen ve güvenilir bir esnaf ve sanatkar topluluğu yaratabilmektir ."

İçindekiler

Ahilik
Teşkilatlanması ve
Ahilik Anlayışı

Sayfa 7

Sayfa 12

Avrupa Birliği
ve Vize İşkencesi

Esnaf ve Sanatkarlarımız
İçin Sosyal Güvenlikte
Yeni Bir Dönem Başladı

Sayfa 8

Sayfa 13

Kredi Kartları Açısından
Bilinçli Tüketici
Olmanın Önemi

Esnaf ve Sanatkarlar
Meslek Kuruluşlarında
Bağımsız Denetimin Gerekliliği

Sayfa 10

Sayfa 15

Kredi-Kefalet Sistemi ve
Esnaf ve Sanatkarlar

Küresel Kriz ve Ahilik Kültürümüz

Küreselleşme olgusu, dünya ekonomilerini birbirine sımsıkı bağladığı için en küçük bir ekonomik kriz tüm ülkeleri etkiliyor. Hele ki, kriz büyükse, tıpkı tsunami gibi büyük baskınlara dönüşüyor.

Hiç kimse, “**Bana gelmez, beni etkilemez**” dememeli.

Çünkü mutlaka etkiliyor.

Üstelik kendini, dalga, dalga hissettiriyor.

“**Asya Krizi**” deniyor.. Avrupa’yı da etkiliyor, Amerika’yı da..

“**Petrol Krizi**” deniyor, petrol üreten ülkelerden çok üretmeyen ve tüketenler tepe taklak oluyor.

“**Mortgage Krizi**” patlıyor, krizin adını bile doğru telaffuz edemeyen ülkeleri ve bölgeleri kasıp kavuruyor.

Çünkü dünya küçüldü. Küreselleşme ile dünyamız çok ufaldı.

Tokyo öksürse, Newyork aksırıyor, Londra yorgan döşek yatar hale geliyor.

Bugünkü krizlerin geleceğini 2006 yılının ortasından itibaren duyuyorduk. Ancak, böylesine büyük hasar vereceğini düşünemiyorduk.

Bazıları tahminlerinde yanıldı, bazıları para hırsına kapılarak görmezden geldi.

Ne var ki, serbest piyasa ekonomisinin böyle zafiyetleri de oluyor. Son iki kriz kanıtladı ki, ekonomide de her güzelin bir kusuru oluyor. Gün geliyor, eşi benzeri yok sanılan sistemler kendi merkezlerinden başlayıp büyüyerek tüm dünyayı vuruyor.

Böyle durumlarda, kendi tarihimize ve kültürümüze dönüp bakmayı uygun gören bir anlayışa sahibim..

Örneğin dünya bu krizden sarsılırken, biz Ahilik geleneğini gözden geçiresek, bize zararı olur mu? Aksine, yararı olabilir!

Nedir Ahilik?

“**Bir karşılık beklemeden başkalarına yardım etmek. İyilik etmek, daha açıkçası başkalarını kendi çıkarına tercih ederek onların çıkarını önde tutmak; toplumun ve bireylerin kurtuluşu için, mutluluğu için kendini feda etmek değil midir Ahilik? Bu ahlakın kaynağı fütüvetin anlamı değil midir?**”

Biraz daha açalım..

Ahilik, huzur arayan insanlığın aslında sığınması gereken anlayışın özü değil midir? Yüzyıllarca bu özle yoğrulmuş insanların sosyal ve kültürel yaşantısını bir büyük sistem içinde düzenleyen anlayış değil midir?

Evet, huzurun tarihi simgesidir Ahilik.

Bu ülkede Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu olarak, işte bu Ahilik ilke ve ahlakını günümüzde temsil ediyoruz.

Küresel krizin altında ezilirken, lütfen bir de bu tarihi kültürümüzü hatırlayın.

Çünkü bizler bunu unutmadık ve unutturmuyoruz.

Bu ahlakı değerlerin günümüzde de yaşamasını ve yaşatılmasını istiyoruz.

Kırşehir’de, 21. Ahilik Haftası Kutlamaları’nı bu yüzden düzenledik.

Cumhurbaşkanımız Sayın **Abdullah Gül**’ün katılımları ve coşkuyla kutladık.

Ahi geleneğinden gelen bir ailenin ferdi olan Sanayi ve Ticaret Bakanımız sayın **Zafer Çağlayan** ile bu ilkeleri esnaf ve sanatkarlarımızla birlikte yaşayan değerler haline getirmek için çaba göstermekten de mutluluk duyuyorum.

Ekonomik krizlerin getireceği zorluklarda da, bölücü terörle mücadele ederken de ihtiyacımız olan tek şeyin birlik ve beraberlik içinde çalışmak olduğuna yürekten inanıyorum. Biz Ahilik geleneğini asırlar ötesinden günümüze taşıırken şükretmesini bilenlerin topluluğuyuz. Ama şairin dediği gibi, “**Vatanımın ha ekmeğini yemişim, ha uğruna kurşun!**” diye de haykırırız.Çünkü bu vatani uğruna ölecek kadar severiz.

Bu yüzden işte, bu sarsılmaz sevgi ve bağlılık yüzünden; tam bağımsız, özgür, ulusal egemenliğine sahip çıkan, çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne ancak laik ve demokratik Cumhuriyet ile çıkılacağına inanan bir anlayışın mensuplarıyız.

Bu bilincimizle, Cumhuriyetimizi kuran ulu önderimiz Atatürk ve kahraman silah arkadaşlarına en derin saygı ve şükranlarımızı sunuyoruz.

Cumhuriyet Bayramınız Kutlu Olsun!

Saygılarımla.

Bendevi PALANDÖKEN

TESK Genel Başkanı

21. AHİLİK KÜLTÜRÜ HAFTASI VE ESNAF BAYRAMI CUMHURBAŞKANI GÜL'ÜN KATILIMIYLA YAPILDI.

13-19 Ekim 2008 tarihlerinde Kırşehir'de yapılan 21. Ahilik Haftası Kutlamalarında yedi gün boyunca kutlama programı dahilinde:

13 Ekim Pazartesi: Çelenk sunma töreni, Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşlarının çeşitli ziyaretleri, yurdun dört bir yanından gelen Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliklerinin yöresel el sanatlarını tanıttıkları serginin açılışı, Ahi pilavı ikramı, halk oyunları ve tiyatro gösterisi.

14 Ekim Salı: Esnaf Fotoğrafları sergisi açılışı, Eşyaya Teslim Olmayan Ahlak isimli Ahilik belgeseli tanıtımı, Ahilik ve İş Ahlakı konulu konferans, Liseler arası Ahi Koşusu ve konser.

15 Ekim Çarşamba: 1. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu açılışı, Ahi helvası dağıtımı ve esnaf ve sanatkar dayanışma gecesi.

16 Ekim Perşembe : Kuaförler arası mesleki gösteri, yöresel yemekler şenliği, bağlama sanatçıları gösterisi, esnaflar arası halı saha futbol müsabakaları finali ve ödül töreni , konser

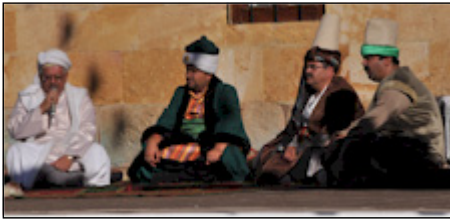
17 Ekim Cuma: 11. Uluslararası Ahilik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu kapanışı, Ahi Evran-ı veli ve ebediyete intikal eden esnafların ruhlarına mevlid-i şerif okutulması , Ahi Pilavı İkramı, Konya Tasavvuf Müziği Topuluğu Gösterisi, Hacibektaş Semah Ekibi Gösterisi etkinlikleri gerçekleştirildi.

18 Ekim Cumartesi günü ise Kortej yürüyüşünün ardından Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah GÜL ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Zafer ÇAĞLAYAN'ın da katılımlarıyla, Ahilik Haftası Kutlama Töreni gerçekleştirildi. Tören Ahi Evran türbesi ziyareti ile başladı.

İstiklal Marşı, Mehter Takımı Gösterisi devam eden kutlamalarda TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken yaptığı konuşmada Ahiliği sadece, esnaf ve sanatkarların geçmişten gelen bir gurur kaynağı olarak değil, aynı zamanda büyük bir değişim ve dönüşüm içinde olan

ülkemizin ölümsüz bir ışık kaynağı olarak da gördüğünü belirterek "**Osmanlı İmparatorluğunun dünyanın en büyük güçlerinden biri olmasına ve 724 yıl devam etmesine, Ahilik sağlam bir zemin oluşturmuştur. Bugün de aynı anlayış ve felsefe geçerliliğini korumaktadır.**" dedi .

Konuşmasında Ahiliğin , Anadolu da 13. yüzyıldan itibaren varlığını göstermeye başlayan bir düşünce yapısı ve bu düşünce etrafında yaşam bulan bir teşkilatlanma olduğunu söyleyen Palandöken "**Bizler Ahiliğin küreselleşen bir dünyada bize tek başına yol gösterici olmayacağını düşünebiliriz. Ancak; günümüzde gelişmişlik göstergesi olarak kabul edilen Eğitim, Ekonomi, Sağlık ve Sosyal Hayat gibi konularda, Ahilik Teşkilatınca geçmişte atılan temellerin halen önemini koruduğu, sağlam ve tutarlı olduğu bilinen bir gerçektir. Onun için herhangi bir hukuk kuralı olmaksızın zamanın ekonomik ve sosyal hayatının yönlendirilmesini sağlayan Ahilik teşkilatının mirasçısı olmak bizler için sonsuz bir gurur kaynağıdır. Esnaf ve sanatkarlar teşkilatı olarak bizler de miras aldığımız Ahilik kültürünü günümüze uygulama ve uyarlama konusunda elimizden geleni yapıyoruz. Amacımız; Ahilik ilkeleri ışığında, kaliteli mal ve hizmet üreten, kendini yenileyip geliştiren, yaratıcı, rekabet edebilen ve güvenilir bir esnaf ve sanatkar topluluğu yaratabilmektir "** şeklinde konuştu.

Kırşehir'de kutlanan 21. Ahilik Kültürü Haftası ve Esnaf Bayramı kapsamında Ahi Meydanı'nda düzenlenen kutlamalara katılan Abdullah Gül'e, Ahi şeddini Kırşehir Esnaf Kefalet Kooperatifi Başkanı ve "Ahi babası" Mustafa Karagüllü ile TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken giydirdi. Cumhurbaşkanı Gül tarafından da Palandöken'e "Ahilik kaftanı" giydirildi. Daha sonra Ahi babası Mustafa Karagüllü tarafından "Ankara'nın Ahi babası" sıfatıyla Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan'a şed giydirildi.

2008 YILI OLAĞAN BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISI KIRŞEHİR'DE YAPILDI.

TESK 2008 Yılı Olağan Başkanlar Kurulu Toplantısı, 19 Ekim 2008 tarihinde Kırşehir'de yapıldı. Ahilik Kültürü Haftası nedeniyle Kırşehir'de toplanan Başkanlar Kuruluna yüksek oranda katılım sağlandı.

TESK'e bağlı Birlik ve Federasyon başkanlarının katıldığı toplantıda geçtiğimiz bir yılı çeşitli yönleriyle değerlendiren Genel Başkan Bendeve Palandöken, esnaf ve sanatkarlarımız açısından hayli sıkıntılı ve sorunlu bir dönem yaşandığını belirtti. Son bir aydır dünya piyasalarında yaşanan küresel mali krizin, esnaf ve sanatkarlara etkilerinin gelecek birkaç ayda hissedilmeye başlanacağını belirten Palandöken, esnaf ve sanatkarları bilgilendirmek ve yönlendirmek açısından sorumluluk taşıyan tüm teşkilatı krizi iyi okuyarak küresel krizin olumsuz etkilerine karşı hazırlıklı olmaya davet etti. 60. Hükümet Programında esnafa yönelik taahhütlere de değinen Palandöken, bunların takipçisi olduklarını, kurulan iyi ilişkilerin meyvelerini toplamaya başladıklarını, KOSGEB Cansuyu Destek Programının bunun ilk örneği olduğunu ve devamının geleceğini açıkladı.

Geçtiğimiz bir yılda TESK tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere değinen Palandöken, esnaf ve sanatkarın mevcut durumunun fotoğrafını ortaya koymak amacıyla araştırma, anket ve bilimsel çalışmalar gerçekleştirdiklerini, bu çalışmalardan elde edilen bilgi ve veriler ışığında gelecek bir yılı planladıklarını, esnaf ve sanatkarların ülke ekonomisi ve toplumsal hayatında sahip oldukları ağırlıklı konumu ilgili tüm kesimlere anlatacaklarını, bu doğrultuda artık esnaf ve sanatkarın hak ettiği ilgi ve desteği göreceğini bildirdi. Palandöken, esnaf teşkilatı yöneticilerinin görüş ve önerilerinin TESK için çok önemli ve yol gösterici olduğunu, çalışma azimlerini arttırdığını söyleyerek konuşmasını bitirdi. Kurul üyelerinin görüş ve önerileri ile dilek ve temennilerinin alınmasının ardından toplantı sona erdi.

Açılan Kapanan İşyeri İstatistikleri

Yılın ilk 9 aylık döneminde açılan kapanan işyeri sayısının geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırılması:

	<u>2007 (9 Ay)</u>	<u>2008 (9 Ay)</u>	<u>Değişim</u>
Açılan İşyeri Sayısı	135.968	135.267	% - 0,32
Kapanan İşyeri Sayısı	93.322	95.403	% 0,98

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi verilerine göre, 2008 yılının ilk 9 ayında açılan işyeri sayısında, 2007 yılının aynı dönemine göre % 0,32'lik azalma, kapanan işyeri sayısında ise % 0,98'lik bir artma olmuştur.

2008 Eylül ayında açılan - kapanan işyeri sayısının geçen yılın aynı ayı ile karşılaştırılması

	<u>2007 (Eylül)</u>	<u>2008 (Eylül)</u>	<u>Değişim</u>
Açılan İşyeri Sayısı	11.414	11.809	% 9,67
Kapanan İşyeri Sayısı	7.917	8.521	% 9,29

2008 yılı Eylül ayında, 2007 yılı Eylül ayına göre açılan işyeri sayısında % 9,67'lik, kapanan işyeri sayısında ise % 9,29'lik bir artış gerçekleşmiştir.

MALATYALI BAKKAL TEKNOLOJİYE AYAK UYDURDU

Malatya'da bir bakkal, yaptırdığı web sayfasıyla ürünlerini tanıtıyor, MSN ile sipariş alıyor. Siparişleri adreslere götüren çocuklara telsiz yardımıyla ulaşarak yeni siparişleri bildiriyor. Malatya'nın Zafer Mahallesi'nde bakkallık yapan Yaşar Baran, bakkallığı günün ihtiyaçlarına yanıt verebilir bir duruma getirebilmek için yaptıklarını şöyle anlattı:

"Bakkal olarak çalışıyorsunuz, ancak çevrenizde çok büyük alışveriş merkezleri açılıyor. Reklam yapıyorlar, servis imkanı sunuyorlar. Dolayısıyla insanlar bu yerleri tercih etmeye başlıyor. Yapmaya çalıştığım şey; bakkallığı modernize edip günümüz şartlarında ihtiyaçlara yanıt veren bir pozisyona getirmektir. Öncelikle bir web sayfası hazırlatarak insanların buradan ürünleri ve markaları görebilmelerini sağladım. Ardından MSN yoluyla sipariş almaya başladım. MSN kullanıcıları ücretsiz olduğu için bu yolu tercih ediyorlar. Şu anda mahallede her vatandaş tarafından bilinen ve tercih edilen bir hizmetimiz var."

Verdiği hizmetlerin mahallede kadınlar tarafından daha çok tercih edildiğini ifade eden Baran, siparişe çıkan çocuklardan birine ulaşması gerektiğinde telefon yerine telsiz kullanarak giderlerini azaltmaya gittiğini belirtti. Baran, babası, üç çocuğu ve eşiyle birlikte çalıştığını, işlerin açılması sonucu mahallede ikinci bir bakkal daha açtığını söyledi.

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKARLARI KONFEDERASYONU'NUN (TESK) AVRUPA BİRLİĞİ'NİN FİNANSAL DESTEĞİ İLE YÜRÜTTÜĞÜ KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNİ DESTEKLEME PROJESİ ÇERÇEVESİNDE VERİLEN EĞİTİMLER MEYVELERİNİ VERİYOR.

Ankara Kadın Girişimciliğini Destekleme Merkezi'nde verilen iş kurma eğitimlerine katılarak kendi işini kuran Dilek Giray şarküteri-Cafe-restoran açtı.

Giray ise eğitimlerle ilgili olarak, işe nereden başlayacağını eğitim sürecinde, özellikle iş planını hazırlarken kavradığını ifade ederek; "Eğer eğitim ve danışmanlık desteği olmasaydı belki ben hala böyle bir işi kurmaya cesaret edemezdim" dedi.

Kadın Girişimciliğini Destekleme Eğitimleri sayesinde hem girişimcilik konusunda bilgilendiğini ve özgüven kazandığını hem de hayallerini gerçekleştirme imkanı bulduğunu belirten Giray, TESK'in aldığı karar doğrultusunda ücretsiz olarak yaptırdığı esnaf sicil kaydının ardından Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi kredilerinden yararlanma imkanını da elde ettiğini söyledi.

Projenin resmi açılışının yapıldığı Ocak 2008'den bu yana Türkiye çapında Kadın Girişimciliğini Destekleme Eğitimlerine başvuran kadın sayısının 7651, bu hizmetlerden yararlanan kadın sayısının ise 5149 ulaştı. Kadın Girişimciliğini Destekleme Projesi, girişimci olmak isteyen kadınların yanı sıra, hali hazırda girişimci olan kadınlara işlerini nasıl büyütecekleri konusunda da rehberlik ediyor. Bu çerçevede Kadın Girişimciliğini Destekleme Merkezleri'nde eğitim ve danışmanlıktan Deneyim Paylaşımı Gurup Toplantılarına kadar uzanan bir dizi hizmet sağlanıyor.

DİDİM ESNAF VE SANATKARLAR ODASI 16 ÖĞRENCİYE YARDIM ETTİ

Didim Esnaf ve Sanatkarlar Odası Yönetim Kurulu üyeleri yeni eğitim-öğretim yılının başlaması dolayısıyla, Akbük'te bulunan Nurullah Kocabıyık İlköğretim Okulu'nda eğitim gören ve ihtiyaç sahibi olduğu tespit edilen 16 öğrenciye yardımda bulundu.

Oda olarak bu tür yardımları her yıl yaptıklarını belirten Oda yetkileri, "Eğitim çok önemli. Biz de gençlerimizin sağlıklı ve iyi şartlarda okumaları için bu tür yardımlar yapmaya devam edeceğiz" şeklinde konuştu.

BURSA'DA TARİHİ AYNALI ÇARŞI'YA MAKYAJ

Bursa'nın en otantik mağazalarının bulunduğu Aynalıçarşı'da esnaf dış cephelerdeki çirkinlikleri ortadan kaldırmak için kendi imkanları ile tadilat çalışmalarına başladı. Çarşı esnafı başlatılan çalışmadan duyduğu memnuniyeti dile getirirken, alınan kararlara istisnasız uyulacağını ifade ettiler. Çarşıda antika eşyalar, Bursa'yı simgeleyen Hacivat Karagöz figürleri ve kına eğlentilerinde kullanılan otantik kıyafetler satılıyor. Tarihi Aynalıçarşı yeni aydınlatma ve temiz görüntüsü ile tarihi hamam içerisinde güzel bir görünüme kavuşuyor

KURUTMALIKLAR ESNAFIN TEZGAHINI SÜSLÜYOR

Şanlıurfa'da sonbaharın gelmesiyle birlikte esnafın tezgahlarını kurutmalıklar süslüyor. Şanlıurfa'da yüzlerce kişi, yaz aylarında yetiştirdikleri doğal sebzeleri şehrin isotçular pazarında satıyorlar. Üreticilerin yetiştirdiği domates, biber, patlıcan ve bamyaya gibi sebzeler pazarlardaki yerlerini aldı. Esnaf, kurutmalık ürünleri pazarda satarak hem aile bütçelerine katkıda bulunuyorlar hem de vatandaşlara ekolojik ürün satmanın mutluluğunu yaşıyorlar. Fiyatıyla da oldukça uygun olan kurutmalık sebzeler vatandaş tarafından büyük ilgi görüyor

BURSA'DA ISITICI SİHHİ TESİSATÇILAR ODASI TARAFINDAN YOKSUL AİLELERE TOPLAM 480 ADET KÖMÜRLÜ SOBA YARDIMI YAPILDI

Bursa'da Isıtıcı Sıhhi Tesisatçılar Odası tarafından kış mevsiminin yaklaşması sebebiyle 7 ilçede bulunan 480 yoksul aileye kömür sobası dağıtıldı. Oda yetkililerince, 5 yıldır maddi durumu yerinde olmayan ailelere oda üyelerinin destek verdiği yardım çerçevesinde 480 yoksul aileye kömür sobası hediye edildi. Oda yetkilileri "yapılan yardımlar ile fakirlerimiz rahat bir kış geçirecek, Hayırsever üyelerin desteği ile 5 yıldır soba yardımı yapıyoruz" dediler.

DİYARBAKIR'DA "ALTIN-GÜMÜŞ MAKAS" PROJESİ DEVAM EDİYOR

Diyarbakır merkez Yenişehir Belediyesi ile Diyarbakır Berber ve Kuaförler Odası işbirliği ile yürütülen ve kuaförlerin daha kaliteli ve hijyenik hizmet vermelerini öngören 'Altın-Gümüş Makas Projesi', belirlenen kriterlere uyan işyerlerine 'Altın-Gümüş Makas' verilmesiyle devam ediyor. Berber ve kuaförlerin daha kaliteli ve hijyenik hizmet vermelerini öngören proje çerçevesinde Yenişehir Belediye ile Diyarbakır Berberler ve Kuaförler Odası yetkilileri işyeri sahiplerine Altın ve Gümüş Makas ile takdir belgesi verdiler.

EV HANIMI OLAN 8 KADIN, FIRINCILIK MES- LEĞİNİ ERKEKLERİN ELLERİNDEN ALDILAR

Erzurum'da bir fırında çalışan 8 ev hanımı yaptıkları kete, lavaş türü ekmeklerle erkek ustalara taş çıkarıyorlar. Erkeklerin yoğun olarak çalıştığı ekmek üretim sektörüne Erzurum'da kadınlar el attı. Sabah saat 06.00'da fırına gelerek çalışmaya başlayan 8 ev hanımı kadın, akşam saat 18.30'a kadar durmadan çalışıyorlar. Günde birlerce kete, tandır ve lavaş ekmeği yapan maharetli ev hanımları, erkekleri kısıtladı. Fırın sahibi, "Erzurum'da bir ilki gerçekleştirerek fırınımda bayanları çalıştırdım. Ekmekleri bayanlar yaptığı için daha lezzetli, daha temiz oluyor. Kadınlar erkeklere göre daha hızlı ve sistemli çalışıyorlar". şeklinde açıklamada bulundu.

İZMİR ESNAFI YABANCI DİL ÖĞRENECEK

İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (İESOB) yöneticileri, Obem Dershanesi ile imzaladığı özel protokolle, üyelerine yüzde 40'a varan indirimlerle yabancı dil öğrenme imkanı sunuyor., İngilizce, Fransızca, Almanca, İspanyolca, Yunanca, İtalyanca, Rusça, Japonca, Çince ve Flemenca dillerinde eğitim hizmetleri verilecek. İESOB yetkilileri, "Türkiye'de küçük işletmeler zor şartlar altında çalışmakta. Küçük işletmelerin dış pazarlara açılması, ihracata yönelmesi, kendilerini bu yönde geliştirmeleri önemli. Yabancı dil bilmek, dünya ile entegre olmanın en önemli gereklerinden birisi. Biz zor şartlar altında çalışan ve gününü kurtarma telaşı içinde olan üyelerimize bu noktada destek olmaya, onlara alternatif imkanlar sunmaya gayret ediyoruz. Yabancı dil eğitimi için imzaladığımız protokol bu düşüncenin ürünüdür " şeklinde konuştular.

KADINLAR KREDİ KARTLARINI SEMT PAZARINDA ERKEKLER İSE TRAFİK CEZASI ÖDEMELERİNDE KULLANMAK İSTİYOR

Yapılan bir araştırması, kadın ve erkeklerin kredi kartı kullanımı, tasarruf ve tüketim yapma eğilimlerini belirledi. Araştırmaya göre; ev, otomobil alımı, eğitim ve sağlık harcamaları hem kadınlar hem erkekler için en önemli dört harcama kalemi olarak öne çıkıyor.

Oranlar karşılaştırıldığında erkeklerin ellerine geçen fazladan para ile işlerine yatırım yapmayı kadınlara oranla daha fazla tercih ettiği, kadınların ise ağırlıklı olarak ev almayı, eğitimlerine, sağlıklarına yatırım yapmayı, altın almayı ve alışveriş yapmayı yeğlediği görülüyor. Araştırmaya göre kadınlar, semt pazarı, manav ve doktorda da kredi kartı kullanmayı isterken, erkekler trafik cezası, araba taksidi ve noter harcamalarını kredi kartı ile yapmak istiyor.

Cenk KARAMAN

Uzman

cenksami@tesk.org.tr

Üyelerinin belirli kurallar doğrultusunda ticari hayatlarını sürdürmelerini amaçlayan Ahilik sistemi aynı zamanda üyelerini ticari hayatın risklerine karşı koruyucu ve kollayıcı tedbirler almıştır.

AHİLİK TEŞKİLATLANMASI VE AHİLİK ANLAYIŞI

İnsanlar tarih boyunca yaşadığı toplum içerisindeki her türlü ilişkilerini belirli bir düzen içerisinde yürütme ihtiyacı duymuştur. Bu ihtiyaçlar zaman içerisinde gerek toplumların kendi oluşturduğu sistemler gerekse de yönetim kademeleri tarafından oluşturulan, kanun ve kurallara dayalı sistemlerle giderilmiştir.

Esnaf ve sanatkarın geçmişteki uzantısı olan ahilik anlayışı da bu toplumun kendi ihtiyaçları doğrultusunda oluşturduğu bir sistemdir. Eğitimden ekonomiye, sosyal hayattan ahlaki kurallara kadar birçok alanda mensuplarının yaşantısını yönlendiren Ahilik sistemi 13. yy dan itibaren Anadolu'da yayılmaya başlamıştır.

Kendisi de sanatkar olarak yaşamını sürdüren, Türk bilgini Ahi Evran tarafından öncülüğü yapılan Ahilik sistemi Osmanlı devletinin kurulmasında da önemli rol oynamış ve bu tarihten sonra da teşkilatlanmacı bir yol izleyerek yüzyıllarca varlığını sürdürmüştür.

Öncelikle ilim sahasına yönelip ilim yapmayı, meslek hayatına yönelip sanat öğrenmeyi amaçlayan bir felsefe etrafında şekillenen Ahilik teşkilatlanması, üyelerini bir çatı etrafında toplamayı amaçlamıştır. Bu çatı altında gerek kendi üyelerinin gerekse teşkilat yapısı altında faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarın hizmet sunduğu müşterilerinin ihtiyaçlarına cevap veren adil ve güvenilir bir ticari düzen oluşturulmuştur.

Bu adil ve güvenilir yapının oluşması için öncelikle meslek sahibi insanların, daha mesleklerine başlamadan bir ustanın yanında mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerileri öğrenmesi ve ustasının himayesinde iş hayatına başlaması esastır. Usta çırak ilişkisi içerisinde gerçekleştirilen bu eğitim sisteminde çıraklar mesleki bilgilerin yanında ahlaki eğitimlerini de tamamladıktan sonra "Ahi" sıfatını da alıp meslek sahibi olurlar.

Ahi teşkilatları günümüzde dahi önemi yeni anlaşılabilirliğe başlanan kalite kontrol, standart üretim, müşteri memnuniyeti ve haksız rekabet gibi konularda da üyeleri tarafından uyulması gereken kuralları belirleyerek bizzat teşkilat içerisinde oluşturulan organlarla da takipçisi olmuştur. Yüzyıllarca geçerliliğini sürdüren bu kurallar günümüzde de birçok yasa, kanun ve yönetmeliğin temelini oluşturmaktadır.

Üyelerinin belirli kurallar doğrultusunda ticari hayatlarını sürdürmelerini amaçlayan Ahilik sistemi aynı zamanda üyelerini ticari hayatın risklerine karşı koruyucu ve kollayıcı tedbirler almıştır. Ahi teşkilatları içerisinde "Orta Sandığı" olarak bilinen sistem sosyal güvenlik, kooperatifçilik, kredi ve çeşitli yardımlarla üyelerinin attıkları her adımda güven içinde olmasını sağlamıştır.

Günümüzde bir çok kurum ve kuruluşun temellerini oluşturan bu teşkilatlanmanın tanıtılması ve bu teşkilatlanmanın oluşmasını sağlayan Ahilik felsefesinin gelecek nesillere aktarılması amacıyla, her yıl Ekim ayının ikinci Pazartesi günüyle başlayan hafta Ahilik Haftası olarak kutlanmaktadır.

1988 yılından bu yana 26 ilimizde kutlanan Ahilik Haftası 2008 yılından itibaren daha geniş kitlelere ulaştırılması amacıyla merkez Kırşehir olmak üzere 81 ilimizde kutlanmaya başlanmıştır.

Bu yıl da 13-19 Ekim tarihlerinde tüm ilimizde kutlanılan Ahilik Haftası bundan sonraki yıllarda da başta Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ve tüm bağlı teşkilatlarının destekleriyle aynı coşku ve heyecanla kutlanılmaya devam edecektir.

Nevin DAĞ

Teşkilatlanma ve İlgili
Kuruluşlar Müdürü

nevindag@tesk.org.tr

Esnaflarımız daha önce ilk sigortalı olduklarında 8 ay (240 gün) prim ödemedi sağlık hizmeti alamaz iken bundan böyle 30 gün prim ödemek ve 60 günden fazla prim borcu bulunmamak şartıyla sağlık hizmetlerinden yararlanılabilecek. İş kazası, meslek hastalığı ve acil hallerde borcu olup olmadığına bakılmayacak.

ESNAF VE SANATKARLARIMIZ İÇİN SOSYAL GÜVENLİKTE YENİ BİR DÖNEM BAŞLADI

Sosyal güvenlik kapsamındaki 13.567.221 zorunlu sigortalının 3.394.728'i kendi nam ve hesabına çalışanlar yani eski Bağ-Kur'lulardan oluşmaktadır. Bunların yaklaşık 1.900.000'i ise esnaf ve sanatkarlarımızdır. Bugüne kadar Bağ-Kur sigortalısı olan ve **esnaf ve sanatkarlarımız için yeni bir dönem başladı. Bundan böyle (4/b) sigortalısı** olarak, sigortalılıkları devam edecek olan esnaflarımız için bu yasa bazı yeni uygulamalar getirdi, bazı uygulamaları ise tamamen değiştirdi.

Bunlardan bazılarını ana başlıklar ile açıklayacak olursak;

ESNAF VE SANATKARLARIMIZA SAĞLANAN YENİ HAKLAR

Esnaf kadınlarımıza bu kanunla ilk defa **doğum öncesi ve doğum sonrasında iş göremezlik ödeneği verilmesi** ve doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün kısa vadeli sigorta kolları primi yatırılmış ve genel sağlık sigortası primi dahil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması halinde **emzirme ödeneği verilmesi** imkanı getirilmektedir.

Evlenmeleri nedeniyle, gelir veya aylıklarının kesilmesi gereken kız çocuklarına evlenmeleri ve talepte bulunmaları halinde almakta oldukları aylık veya gelirlerinin iki yıllık tutarı bir defaya mahsus olmak üzere **evlenme ödeneği** olarak peşin ödenecektir.

Esnaf ve sanatkarlarımızın iş kazası geçirmeleri halinde, bu sigorta kolundan Kanunda öngörülen tüm yardımlar yapılacaktır. Bunlar, sağlık yardımlarının yapılması, geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi, sürekli iş göremez durumuna düşmesi halinde, sigortalının kendisine, ölümü halinde de hak sahiplerine gelir bağlanması ve ölen sigortalı için en az 360 gün prim ödenmiş olması halinde; sigortalının eşine, yoksa çocuklarına, o da yoksa ana veya babasına, o da yoksa kardeşlerine **cenaze ödeneği** verilecektir.

SİGORTALILARIN PRİME ESAS KAZANÇLARI

Kanun ile anlaşılması ve uygulanması çok basit olan basamak sistemi kaldırılmıştır. Esnaf ve sanatkarların prime esas kazançları yürürlükteki asgari ücretin brüt tutarı ile 6,5 katı arasında (halen 638.70.-YTL ila 4.152.-YTL) arasında kalmak şartı ile **kendileri tarafından beyan edilecektir. Sigortalı aynı zamanda yanında işçi çalıştırıyorsa yani işveren ise beyan ettiği kazanç çalıştırdığı sigortalıların prime esas kazancının en yükseğinden daha az olamayacaktır.**

Eski basamak sistemine göre prim ödeyenler **01.10.2008** ile **31.12.2008** tarihleri arasında SGK'ya hangi rakam üzerinden prim ödeyeceklerini bir dilekçe ile bildirmek zorundadırlar. Beyanda bulununcaya kadar **01.01.2009**'dan itibaren BAĞ-KUR primi ödedikleri basamağın geliri tutarı üzerinde ödemek zorundalar.

PRİM ORANLARI

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının % 20'sidir. Örnek: Asgari kazançtan 638,70.-x %20 = 128.- YTL olacaktır.

Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı, yapılan işin iş kazası ve meslek hastalığı bakımından gösterdiği tehlikenin ağırlığına göre % 1 ilâ % 6,5 oranları arasında olmak üzere kurumca belirlenecektir.

Genel sağlık sigortası primi, kısa ve uzun vadeli sigorta kollarına tâbi olanlar için prime esas kazancın % 12,5 dir. (Örnek: 638,70.-x %12,5 = 80.-YTL)

Buna göre; asgari kazançtan ödenecek prim; (sigorta primi 128.-YTL) + (sağlık primi 80.-YTL) = Toplam 208.-YTL'dir. Bağ-Kurda 12. basamakta bu tutar 300,28YTL'dir.

SOSYAL GÜVENLİK DESTEK PRİMİ

1 Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe girecek olan 5510 sayılı Kanuna göre; Bağ-Kur, SSK veya Emekli Sandığından emekli olduktan sonra esnaf ve sanatkarlık faaliyetinde bulunanların emekli aylıklarından, 2008 yılında **%12 oranında SOSYAL GÜVENLİK DESTEK PRİMİ kesilecektir.** Bu oran her yıl bir puan artırılmak suretiyle 2011 yılında %15'e yükselecektir.

SİGORTALILIK SÜRESİ

Kanunun yürürlük tarihine kadar olan Bağ-Kur, SSK ve Emekli Sandığına tabi sigortalılık başlangıçları ile hizmet süreleri, tabi oldukları kanun hükümlerine göre değerlendirilecektir. Yani, **1 Ekim 2008 tarihinden önce sigortalı olanların emeklilik yaşlarında ve emeklilik için aranan zorunlu gün sayısında herhangi bir artış olmayacaktır.**

SAĞLIK SİGORTASI

Esnaflarımız daha önce ilk sigortalı olduklarında 8 ay (240 gün) prim ödemedi sağlık hizmeti alamaz iken bundan böyle 30 gün prim ödemek ve 60 günden fazla prim borcu bulunmamak şartıyla sağlık hizmetlerinden yararlanılabilecektir. **İş kazası, meslek hastalığı ve acil hallerde borcu olup olmadığına bakılmayacaktır.**

Zorunlu sigortalılığın sona ermesinden itibaren 10 gün süre ile genel sağlık sigortasından yararlanılacak, bu kişiler sigortalılık niteliğini yitirdikleri tarihten geriye doğru bir yıl içinde 90 gün zorunlu sigortalılıkları varsa, sigortalılık niteliğini yitirdikleri tarihten itibaren 90 gün sağlık hizmetlerinden yararlanacaktır. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki kanunları gereği bakmakla yükümlü olunan kız çocukları bu kanun gereğince de bakmakla yükümlü olunan kişi sayılacaktır. Ancak kız çocuklarının durumlarında değişiklik olması halinde (örneğin evlenme) sağlık hizmetlerinden yararlanma koşulları bu kanuna göre yeniden belirlenecektir.

ERKEN ÖDEME İNDİRİMİ

Esnaf ve sanatkarlarımız, her aya ait primlerini takip eden ayda kurumca belirlenecek günün sonuna kadar kuruma ödemek zorundadırlar. En fazla bir yıllık süre peşin olarak ödenebilecek, erken ödeme halinde erken ödenen her gün için aylık % 4 oranında indirim uygulanacaktır. Erken ödeme indirimine ilişkin süre, ödemenin yapıldığı günü takip eden günden kanunî ödeme süresinin son gününe kadar (son gün hariç) geçen gün sayısı dikkate alınarak hesaplanacaktır.

VERGİ KAYDI OLDUĞU HALDE BUGÜNE KADAR KURUMA HİÇ MÜRACAAT ETMEYENLERİN SİGORTALILIKLARI 1 EKİM 2008 TARİHİNDE BAŞLAYACAKTIR

Gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi oldukları halde (verгідen muaf esnaf hariç) 1 Ekim 2008 tarihine kadar kuruma (Bağ Kur'a) kayıt ve tescillerini yaptırmamış olanların sigortalılıkları; 01 Ekim 2008 tarihinden itibaren başlatılacaktır.

Ancak, sigortalılıkları 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren başlatılacak olan bu sigortalılar; **01 Ekim 2008 tarihinden itibaren 6 ay içinde yazılı talepte bulunmaları kaydıyla ve** 4/10/2000 - 1 Ekim 2008 tarihleri arasında geçen **vergi mükellefiyet sürelerinin tamamını** prime esas kazançlarının % 32'si üzerinden ödemek suretiyle borçlanabileceklerdir. Borçlanma tutarı, kurum tarafından hesaplanarak sigortalıya tebliğ edilecektir. Hizmet borçlanması yapmak için sigortalılar ve hak sahipleri sosyal güvenlik il/merkez müdürlüklerine müracaat edeceklerdir.

Sigortalının, kendisine tebliğ edilen borçlanma tutarının tamamını, tebliğ tarihinden itibaren 6 ay içinde ödemesi halinde ise, **bu süreler ilgili açısından sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.**

SİGORTALILIĞIN DURDURULMASI

Bağ-Kur Kanununa göre; sigortalılık tescilleri yapıldığı hâlde, (kurum kayıtlarında sigortalı olarak görünmesi gerekir) 30/4/2008 tarihi itibarıyla 5 yılı aşan süreye (60 ay ve daha fazla) ilişkin prim borcu bulunanların, bu sürelerle ilişkin prim borçlarını, prim borçlarının ödenmesine ilişkin kurumca çıkarılacak genel tebliğin yayımı tarihini takip eden aybaşından itibaren 6 ay içinde ödememeleri hâlinde, prim ödemesi bulunan sigortalıların daha önce ödedikleri primlerin tam olarak karşılığı ayın sonu itibarıyla, hiç prim ödemesi bulunmayan sigortalıların ise tescil tarihi itibarıyla sigortalılığı durdurulacak, prim borcuna ilişkin süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmeyecek, bu sürelerle ilişkin kurum alacakları takip edilmeyecek ve ilgilinin prim borcuna kurum alacakları arasında yer verilmeyecektir.

Yani, söz konusu prim borcu ödenmediği takdirde, esnaf ve sanatkarlar 5 yıllık sigortalılık süresinden vazgeçmiş sayılacaklardır.

Ancak, sigortalı ya da ölümü halinde hak sahiplerinin daha sonra müracaat etmeleri hâlinde, müracaat tarihindeki prime esas kazanç tutarı üzerinden hesaplanacak borç tutarının tamamı, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödendiği takdirde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.

MALULÜLLÜK AYLIĞI

Malülen emekli olabilmek için çalışma gücünün %60'ını kaybetmiş olmak , **10 yıldan** beri sigortalı olmak ve 1800 gün prim ödemiş olma şartları aranacaktır.

ÖLÜM AYLIĞI

Ölüm sigortasından aylığa hak kazanma koşulu; SSK'lılar için 5 yıldan beri sigortalı olup en az **900 gün**, Bağ-Kur'lular için **5 tam yıl** hizmet, kamu görevlileri açısından ise **10 tam yıl** hizmet süresinin bulunmasını gerektirmektedir.

İŞE GİRİŞ BİLDİRGESİ DÜZENLENMEMESİ

5510 sayılı kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sosyal güvenlik kurumlarına tescili yapılan ve kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sigortalılığı devam edenlerin, eski tescil bilgileri, sosyal güvenlik sicil numarası altında güncellenerek kanuna göre tescil işlemleri sonuçlandırılacaktır. Bunlar için ayrıca sigortalı işe giriş bildirgesi düzenlenmeyecektir.

Tuncer KILIÇ

Teftiş Kurulu Başkanı

tuncer@tesk.org.tr

Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları üzerinde birçok Kamu kurumunun ve üst kuruluşun denetim yetkisi bulunmaktadır. Diğer bir deyişle bu kuruluşlar denetim açısından adeta kuşatılmış durumdadır.

ESNAF VE SANATKARLAR MESLEK KURULUŞLARINDA BAĞIMSIZ DENETİMİN GEREKLİLİĞİ

Meri mevzuatımıza göre Esnaf ve Sanatkar Meslek Kuruluşlarının dış denetimi; Cumhurbaşkanlığı'na bağlı Devlet Denetleme Kurulu, Başbakanlık Teftiş Kurulu, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı denetim elemanları tarafından yapılabilmekte; Maliye Bakanlığı'nın vergi mevzuatı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın da iş mevzuatı ve sigorta mevzuatı yönünden anılan kuruluşlar üzerinde denetim yetkileri bulunmaktadır.

Diğer taraftan Esnaf-Sanatkar Meslek Kuruluşları'nın iç denetimi ise her meslek kuruluşunun kendi denetim kurulu tarafından yapılmakta, ayrıca birlik ve federasyon yönetim kurullarının odaların çalışmalarının oda ana sözleşmesi esasları içerisinde yürütülmesini sağlamak üzere gerekli görülecek zamanlarda odaların işlemlerini; Konfederasyon Yönetim Kurulu'nun ise birliklerin, federasyonların ve odaların hesap ve işlemlerini inceleme yetkisi bulunmaktadır.

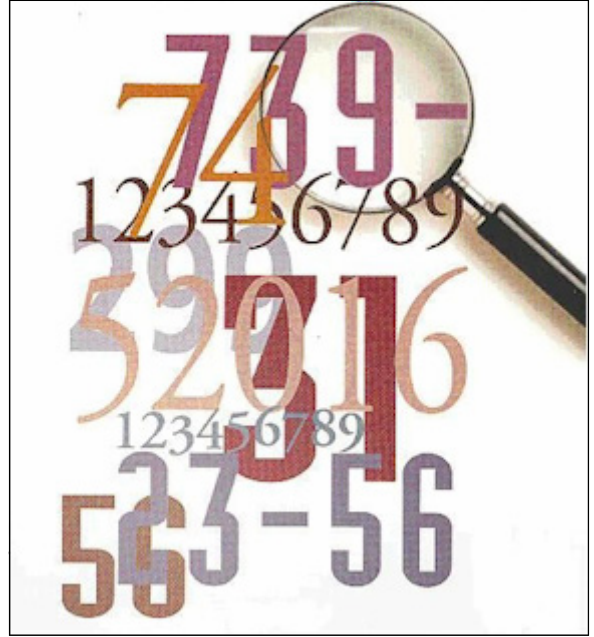
Görüldüğü üzere Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları üzerinde birçok Kamu kurumunun ve üst kuruluşun denetim yetkisi bulunmaktadır. Diğer bir deyişle bu kuruluşlar denetim açısından adeta kuşatılmış durumdadır.

Mevcut denetim sistemine bakıldığında ilk akla gelenler; birkaç kurum tarafından yapılan çok fazla sayıda ve etkisiz denetim, kuruluşlar bazında sık yapılan veya hiç yapılmayan denetim, kurallara uygunluğa ve geçmişe dönük denetim, hedeflerden ve performans göstergelerinden yoksun bir denetim ve yetersiz kamuoyu denetimidir.

Denetimin, hizmetlerin daha sağlıklı, verimli ve etkin sunulmasını amaçlayan eğitici ve yol gösterici boyutunu dikkate aldığımızda, Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları'nın üzerindeki Kamuya ait bu ağır vesayet denetiminin anılan kuruluşların daha etkin ve verimli çalışmalarını sağladığı söylenebilir mi?

Gerek Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşlarının üzerinde farklı kamu kurumlarına ait çok başlı bir denetim yapısı bulunması, bu kurumların denetim kadrolarının sınırlı ve tam olarak doldurulmaması, sistematik ve periyodik denetimler yerine genellikle ihbar ve şikayet üzerine denetim yapılabilmesi; gerekse bu kurumların denetimine tabi kuruluşların sayıca çokluğu ve yaygın bir teşkilat yapısına sahip olması gibi nedenlerle bu denetim yapısı ve anlayışının Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları'nın etkin, verimli ve tutumlu çalışmasını sağladığını söylemek çok gerçekçi olmaz.

Öyle ise yapılması gereken, Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları'nın denetimini çok başlılıktan ve karmaşadan kurtararak, uygunluk denetimi ile birlikte performans dayalı, geleceğe dönük belirli tavsiyeleri içeren, keyfiliğe ve siyasi tercihler ile amaç dışı kullanıma olanak sağlamayacak, üyelerin ve kamuoyunun denetimine olanak verecek yeni bir denetim anlayışı ve sistemi oluşturmaktır.

Bunun için de sermaye piyasası kurumları, halka açık şirketler, bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, yatırım fonları ve yatırım ortaklıkları, emeklilik yatırım fonları, finansal kiralama ve faktoring şirketleri, Enerji Piyasası Kanunu çerçevesinde faaliyet gösteren şirketler, vakıflar ve vakıf işletmeleri, tarımsal üretici birlikleri, Avrupa Birliği çerçevesinde hibe ve yardım sağlayan fon ve projeler gibi çok çeşitli alanlarda getirilmiş olan ve Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nda da yer alan bütün anonim şirketlerin bağımsız denetim yaptırma zorunluluğu gerekli yasal düzenlemeler yapılarak Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları'na da getirilebilir.

Elbette, Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları'nın kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olmaları ve bunların;

- bazı kamu gücü ayrıcalıklarına sahip olmaları,
- zorunlu üyelik esasına dayanmaları,
- kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamamaları,

-vesayet denetimine tabi olmaları gibi genel özellikleri nedeniyle ilk aşamada kamunun bu kuruluşlar üzerindeki denetim yetkisinden vazgeçerek bu kuruluşların denetimini tamamen bağımsız denetim kuruluşlarına bırakması aşırı iyimser bir yaklaşım olur.

Esasen kamunun bu kuruluşlar üzerindeki denetim yetkisinden vazgeçmeksizin gerekli yasal düzenlemeler yapılarak Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları'nın bağımsız denetim kuruluşları tarafından da denetlenmesine olanak sağlanabileceği, bu kuruluşların finansal tablolarının bağımsız denetçilerce denetlenmesinin devletin bu kuruluşlarda yapacağı denetim ihtiyacını azaltacağı, dolayısıyla diğer taraftan devletin denetim dışı kalmış alanlara yönelmesine olanak vereceği açıktır.

Bu itibarla, Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları'nın; yasalara uygun, verimli, etkin ve tutumlu bir şekilde faaliyet gösterip göstermediğini; üyeleri ve kamuoyunu bilgilendirme, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine uygun davranıp davranmadığını tespit edebilmenin en temel yolu bu kuruluşların bağımsız denetime tabi tutulmalarını sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

Mehmet GÜVEN

Uzman

mehmet@tesk.org.tr

Şu an geçerli olan vize işlemleri Türkiye ve AB arasındaki sivil toplum diyalogunun geliştirilmesinde "engeller serisi" meydana getirmektedir. Her ne kadar vize engellerinin kaldırılması ideal bir çözüm gibi gözükse de sonuca kısa dönemde ulaşamayacağı kesindir.

AVRUPA BİRLİĞİ VE VİZE İŞKENCESİ

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında 1963 yılında imzalanan Ankara anlaşması ile kurulan ortaklık ilişkisi, Katma Protokol ve ortaklığın en üst düzey karar organı olan Ortaklık Konseyi'nin aldığı çeşitli kararlarla geliştirilmiştir. Bu belgelerle, Türk vatandaşlarına AB düzeyinde bir takım haklar verilmiş; ancak bu haklar, Üye Devletler tarafından uygulamada tam anlamıyla hayata geçirilmemiştir. Bu süreçte Avrupa Toplulukları Adalet Divanı (ATAD) da, vermiş olduğu kararlarla, Türk vatandaşlarının sahip olduğu söz konusu hakların yorumlanması ve geliştirilmesinde önemli rol oynamıştır.

Türkiye ile AB arasında imzalanan Katma Protokol hizmet özgürlüğünü içermektedir. Bu düzenleme içerisinde sadece hizmet özgürlüğü değil, yerleşim özgürlüğü ve seyahat sorunu da yer almaktadır. Bir başka deyişle, sözleşmenin temel ilkesi, bu bir katılım sözleşmesi olduğu için doğrudan katılıma yöneliktir ve Türk vatandaşları haklarını Avrupa Toplulukları Sözleşmesi'ne uygun olarak kullanmalıdır. Buna seyahat kapsamında turist olarak gidenlerde dahildir. Kısaca AB ile yapılan resmi anlaşmalar gereği hukuksal olarak Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının AB'ye seyahat özgürlüğü vardır diyebiliriz. Konu ile ilgili Türk vatandaşları tarafından Adalet Divanına muhtelif davalar açılmış ve kazanılmıştır. Tüm hukuksal zafer ve anlaşmalara rağmen Avrupa ülkelerine vize işkencesi devam etmektedir ve durum gün geçtikçe daha zor bir hal almaktadır.

AB'nin Türk vatandaşlarına uyguladığı karmaşık ve maliyetli vize prosedürleri, sivil toplum diyalogunu geliştirmeye yönelik çabaları engellemektedir. AB kurumlarının Türk kurumlarına, AB halkının da Türk halkına yakınlaşmasının önünde engel oluşturan vize prosedürlerinin kolaylaştırılması gerekmektedir. Türk işadamları, araştırmacıları, öğrencileri, bilim adamları ve medya mensupları ancak uzun ve zorlu süreç sonunda AB ülkelerine vize alabilmektedir, hatta bazen ancak toplantı veya program başladıktan sonra vize işlemleri sonuçlanmaktadır. Vize almak isteyenlerin her başvurusunda, geçmiş kayıtlarında herhangi bir sorun olmamasına rağmen aynı zorlu prosedürün uygulanmaktadır, karmaşık ve maliyetli vize prosedürleri, sivil toplum diyalogunu geliştirmeye yönelik çabaları engellemektedir.

Zaman zaman vize hedef ülkedeki toplantıdan bir gün önce çıkabilmektedir, defalarca gidilen bir ülkeden vize alırken yine aynı uzun ve karışık prosedürlerden geçilmek zorunda kalınmaktadır. Vize prosedürünün daha da can sıkıcı yanı, vize talep edenlerin kötü ve hoş olmayan uygulamalara, aşağılayıcı sorulara maruz kalması ya da işlemin çok uzun sürmesi hadisesidir. AB Konsoloslukları vize işlerinin organizasyon ve randevu işlerini özel şirketlere devir etmiş ve vatandaşlar başvuru için bu şirketlerle muhatap olmak zorunda bırakılmışlardır. Randevu için bile yüksek paralar bu şirketler tarafından alınmakta ve ne randevu parası ne vize ücreti ne de vize evrakları için yaptığınız masraflar vize verilmediği takdirde geri ödenmemektedir.

Şu an geçerli olan vize işlemleri Türkiye ve AB arasındaki sivil toplum diyalogunun geliştirilmesinde "engeller serisi" meydana getirmektedir. Her ne kadar vize engellerinin kaldırılması ideal bir çözüm gibi gözükse de sonuca kısa dönemde ulaşamayacağı kesindir. Son dönemde AB Komisyonu'nun Genişlemeden Sorumlu Temsilcisi Olli Rehn, ayrıca bu anlaşmanın, sınır dışı edilen kişilerin geri dönüşü düzenlemesini de içereceğini, bu konunun AB'nin öncelikli hedefleri içerisinde yer aldığını, tıkanmış görünen müzakerelerin yeniden canlandırılması için çözüm aranmakta olduğunu kaydetmiştir.

Vize engellerinin ileriki vadede kaldırılması Esnaf ve Sanatkar açısından da önemlidir. AB ülkelerine fuar, toplantı vb. faaliyetler için giden esnaf sanatkar kesimi ve yöneticileri vize prosedürü sırasında büyük sıkıntılar çekmekte, çoğu zaman katılmak istedikleri faaliyetlere vize engeli yüzünden katılamamaktadırlar. Türk vatandaşlarına vizenin yumuşatılması veya gelecekte çok girişli uzun süreli vizelerin belirli kesimlere verilmesi durumunda esnaf ve sanatkarın bundan en önde faydalanacak kesim olması aşikardır.

**Av. Yasemin
ERTEKİN**

Hukuk Müşaviri

yertekin@tesk.org.tr

Kredi kartı numarası ve son kullanım tarihi bilgilerinin alışveriş için yeterli olması, kredi kartının sahibinden başka kimseler tarafından da kolayca kullanılabilmesine yol açmaktadır. Bu anlamda kredi kartı şifresinin kullanımının zorunlu hale getirilmesi, bir nebze de olsa bu alanda yaşanan sorunları azaltmışsa da tamamen ortadan kaldıramamıştır..

KREDİ KARTLARI AÇISINDAN BİLİNÇLİ TÜKETİCİ OLMANIN ÖNEMİ

Etrafımızda her gün kredi kartı dramları yaşanıyor. Kredi kartı borcunu ödeyemeyen pek çok insan var. Ancak, buna rağmen bankalar artan bir hızla kredi kartı vermeye devam ediyor. Bunun sonucunda parçalanmış ailelere ve kaybedilen hayatlarla ilişkin drama hepimiz tanık oluyoruz.

Kredi kartlarının, tüketimi tahrik ederek insanları daha fazla harcamaya yönelttiği muhakkaktır. Zaten ticaret hayatında devreye sorulmasının sebebi de budur.

Her yerde kullanılabilen kredi kartı fakir insanın cüzdanını nasıl etkiliyor? Elbette bilinçsizce kullanılan kredi kartı ay sonu geldiğinde ailelerin korkulu rüyası oluyor. Borç batağına batanlar ödenmedikçe büyüyen bir meblağın altında eziliyorlar.

Günlük hayatımıza şöyle bir baktığımızda, kredi kartlarının mağazadan lokantaya, otele ve uçak biletlerine kadar her alana yayıldığı tartışmasız bir gerçektir.

Niçin kredi kartı kullanıyoruz? Hayatımızı kolaylaştırmak için mi? Kredi kartı ile borçlanılmayacağını, nakit çekilemeyeceğini, çekilirse hayat boyu faiz ödemekten ana paraya sıra gelmeyeceğini acı tecrübelerle öğrendik.

Peki, kredi kartı kullanıcılarının hiç mi suçu yoktur? Elbette vardır ve asıl suçlu onlardır. Kredi kartı kullanmak bilinç ister. Üzerimizde nakit taşımak yerine, ufak bir plastik kart bulundurmamak elbette ki daha pratiktir. Eğer gelirimizle orantılı harcama yapmaz isek, mağdur olmamız kaçınılmazdır.

Ancak, amacına uygun kullanılması durumunda kredi kartlarının bazı faydaları da yok değildir. Ancak son zamanlarda gittikçe artan kredi kartı sahtekarlıkları, bankaların güvenilirliğinin sorgulanmasına sebep olmuştur. Alışveriş yaparken bu anlamda çok dikkatli olmamız gerekmektedir.

Kredi kartı numarası ve son kullanım tarihi bilgilerinin alışveriş için yeterli olması, kredi kartının sahibinden başka kimseler tarafından da kolayca kullanılabilmesine yol açmaktadır. Bu anlamda kredi kartı şifresinin kullanımının zorunlu hale getirilmesi, bir nebze de olsa bu alanda yaşanan sorunları azaltmışsa da tamamen ortadan kaldıramamıştır..

Kredi kartları kaosunda uzun zamandır tartışılan bir diğer sorun ise kredi kartı aidatıdır.

5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun sözleşme şekli genel işlem şartları başlıklı 6. bölümdeki 24. maddesinin 1. fıkrası 'Kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasındaki ilişkiler, bu kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde en az oniki punto ve koyu siyah harflerle hazırlanacak yazılı sözleşme ile düzenlenir. Sözleşmenin bir örneği kart hamiline ve varsa kefile verilir. Sözleşme hükümleri ve kartın kullanımı hakkında kart hamiline ayrıntılı bilgi verilmesi zorunludur.' hükmünü, aynı maddenin 4. fıkrasının son cümlesi 'Sözleşmede kart hamilinin haklarını zedeleyici ve kart çıkaran kuruluş lehine tek taraflı haksız şartlar sağlayan hükümlere yer verilemez.' hükmünü getirmiştir.

4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 4822 Sayılı Kanunla değişik 6. maddesi ile sözleşmelerdeki haksız şart düzenlenmiş ve "Satıcı ve sağlayıcının tüketiciyle müzakere etmeden, tek taraflı olarak sözleşmeye koyduğu, tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde iyi niyet kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme koşulları haksız şarttır. Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu her türlü sözleşmede yer alan haksız şartlar tüketici için bağlayıcı, değildir. Eğer bir sözleşme şartı önceden hazırlanmışsa ve özellikle standart sözleşmede yer alması nedeniyle tüketici içeriğine etki edememişse, o sözleşme şartının tüketiciyle müzakere edilmediği kabul edilir. Sözleşmenin bütün olarak değerlendirilmesinden, standart sözleşme olduğu sonucuna varılırsa, bu sözleşmedeki bir şartın belirli unsurlarının veya münferit bir hükmünün müzakere edilmiş olması, sözleşmenin kalan kısmına bu maddenin uygulanmasını engellemez. Bir satıcı veya sağlayıcı, bir standart şartın münferiden tartışıldığını ileri sürüyorsa, bunu ispat yükü ona aittir. 6/A, 6/B, 6/C, 7, 9, 9/A, 10, 10/A ve 11/A maddelerinde yazılı olarak düzenlenmesi öngörülen tüketici sözleşmeleri en az oniki punto ve koyu siyah harflerle düzenlenir ... " hükmü, yine 4077 Sayılı Kanunun değişik 6 ve 31 maddelerine dayanılarak hazırlanan Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinde "satıcı, sağlayıcı veya kredi veren tarafından tüketici ile akdedilen sözleşmede kullanılan haksız şartlar batıldır" hükmü getirilmiştir.

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi, 21/07/2008 tarihli ve 26943 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İlamı ile; kredi kartı sözleşmelerinin matbu, standart olarak hazırlanıp, boş olan kısımlarının on iki punto koyu siyah harflerle düzenlenmediği durumlarda, bu sözleşmenin banka ile tüketici arasında müzakere edilmediği sonucuna ulaşmakta ve sözleşmedeki kredi kartı üyelik ücreti alınacağına ilişkin hükmü, haksız şart kabul etmekte ve bu durumda bankanın kredi kartı kullanıcılarından kart üyelik aidatı isteyemeyeceğine karar vermektedir.

Biz tüketiciler olarak, kredi kartı kullanımı alışkanlığımızı gözden geçirmek ve sahip olduğumuz haklarımızın neler olduğunu iyi bilmemiz gerekmektedir. Bunun yolu da her şeyden önce bilinçli tüketici olmaktan geçmektedir.

www.trafiktedikkatonbinhayat.com

Zehra KAYA

ARGE Müdür Vekili
zehrakaya@tesk.org.tr

Esnaf ve
sanatkar
işletmelerin
ticari
bankalardan
kredi
arayışlarında
önemli bir
sorun olarak
ön plana çıkan
husus,
kredilere
karşılık
bankalarca
talep edilen
nitelikte ve
miktarında
teminat
gösterememe-
leridir.

KREDİ-KEFALET SİSTEMİ ve ESNAF VE SANATKARLAR

GİRİŞ

Esnaf ve sanatkar kesimi sahip olduğu bir takım özellikler nedeniyle ve elbette ekonomik gelişmelere bağlı olarak kredi temininde ve kullanımında birtakım sorunlar yaşamaktadır. Esnaf ve sanatkar kesiminin yaşadıkları finans sorunları arasında teminat gösterme sıkıntısı da bulunmaktadır.

Türkiye Halk Bankası A.Ş. tarafından, esnaf ve sanatkarlar kredi ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla kullanılan kredilere bakıldığında, kredi kullanan esnaf ve sanatkar sayısının toplam esnaf ve sanatkarlara oranının %15 civarında kaldığı görülmektedir.

Öte yandan, TESK tarafından Ocak-Şubat 2008 döneminde, ülke genelindeki 7237 esnaf ve sanatkara uygulanan Beklenti Anketine göre esnaf ve sanatkarların %41'i içinde bulunduğu olumsuz koşullardan çıkabilmek için finansman desteği verilmesi, %40'ı ekonomide istikrar ve büyüme sağlanması, %33'ü ise vergi oranlarının düşürülmesi gerektiğini belirtmektedir. Dolayısıyla esnaf ve sanatkarlar kredi desteği istemekte ancak bu desteğin daha uygun koşullarla ve daha kolay ulaşılabilir olmasının sağlanmasını talep etmektedir.

MEVCUT DURUM VE SORUNLAR

Özellikle son yıllarda giderek daha rekabetçi bir ekonomik ortamda faaliyetlerini sürdürmek zorunda kalan esnaf-sanatkarlar, piyasaya uyum sağlayabilmek için kendilerini geliştirmek, iş hacimlerini genişletmek, teknolojik yenilenmeye gitmek ve ürün kalitelerini yükseltmek ihtiyacı duymaktadır. Bu ihtiyacın giderilebilmesi ise kaynak sağlanması ile mümkün olabilecektir.

Ancak, esnaf ve sanatkar işletmelerin ticari bankalardan kredi arayışlarında önemli bir sorun olarak ön plana çıkan husus, kredilere karşılık bankalarca talep edilen nitelikte ve miktarda teminat gösterememeleridir.

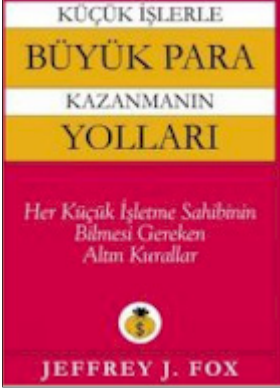
1991 yılında KOBİ'lerin bankalardan kullandığı kredilere teminat sağlamak amacıyla kurulan Kredi Garanti Fonunun (KGF) kuruluşunda [TESK](#), [TOBB](#), TOSYÖV ve MEKSA kurucu ortak olarak yer almış, daha sonra KOSGEB ve Türkiye Halk Bankası A.Ş. de bu ortaklığa katılmışlardır.

Ancak, Kredi Garanti Fonunun destek verdiği işletmelere bakıldığında, esnaf ve sanatkar işletmelerinin KGF'den yararlanma oranının %10'un altında kaldığı görülmektedir.

Bunun nedenlerine kısaca değinmek gerekirse;

- Esnaf ve sanatkarlar KGF hakkında yeteri kadar bilgiye sahip değildir.
- Kooperatifler aracılığı ile kullanılan krediler daha cazip görülmektedir.
- Esnaf ve sanatkarların zaten bankalarca uygulanan faiz oranları karşısında zorlandığı düşünüldüğünde KGF kefaletinden yararlanabilmek için banka faizinin üstüne yıllık % 1- 2 oranında komisyon ödemesinin, esnafın bu sistemden yararlanmasını neredeyse imkansız hale getirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır.
- Esnaf ve sanatkarların yarısına yakını gerçek usulde vergilendirilmektedir. Kalanı vergiden muaf esnaf ve basit usulde vergilendirilen esnaftır. Dolayısıyla esnaf ve sanatkarların zaten yarısı vergilendirilme yöntemine göre KGF'nin kapsamı dışına çıkmaktadır. Gerçek usulde vergilendirilen esnaf ve sanatkarların mali kayıtları kredi kullanımlarının ve KGF'den yararlanmalarının önündeki en önemli engel olarak ortaya çıkmaktadır. Bankalar kayıtlar daha şeffaf ve güvenilir olduğu için bilanço usulüne göre defter tutanları tercih etmektedir. Oysa esnaf ve sanatkarların bilanço usulüne göre defter tutması 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununa göre mümkün değildir.

İki Kitap Önerisi

Küçük İşlerle Büyük Para
Kazanmanın Yolları

Jeffrey J. Fox'un "Küçük İşlerle Büyük Para Kazanmanın Yolları" adlı kitabı, garsonlar, taksi şoförleri, limonata satıcıları, manav, kuaför, gazete dağıtan çocukların hepsini birer küçük işletme kabul ederek, onların büyük paralar kazanmalarını hedefliyor ve bu yolculukta

bilmeleri gereken altın kuralları okuyucusuyla paylaşıyor.

Fox'a göre küçük işletmeler paranın, aynı zamanda da beyinlerin olduğu eylem yerleridir. Amerikan ekonomisine her yıl katılan yeni işlerin tamamını küçük işletmeler yaratır. Küçük işletme sahipleri her sabah uyandıklarında, işletmelerini başarıya nasıl götüreceklerine dair bir yol bulmuş olurlar.

Baskı Yılı : 2006 **Sayfa :** 169
Yayıncı : Nokta Yayınları

Esnaf hikayeleri

Gazeteci-Yazar Fehmi Çalmuk, kitabında, Ahi geleneğini usta-çırak ilişkisiyle günümüze taşımış ve bu geleneği yaşam biçimi hâline getirmiş Anadolu esnafından kesitler sunuyor. Hikâyelerini Mevlâna'nın Ahi geleneğini besleyen sözleriyle zenginleştirerek

okuyucunun dikkatini, şimdilerde yok olmaya yüz tutmuş insani değerlere çekiyor. Etkileyici üslubuyla okuyucuyu süpermarketlerin soğuk koridorlarından çıkararak bir bardak çay içip sohbet edebileceği mahalle esnafından alışveriş yapmaya davet ediyor.

Baskı Yılı : 2008 **Sayfa :** 144
Yayıncı : Elips Yayıncılık **Tel:** (312) 447 04 57

**TÜRKİYE
ESNAF ve SANATKARLARI KONFEDERASYONU**

Aylık Elektronik Haber Bülteni

Yıl : 1 Sayı : 6

Ekim — 2008

Her ay elektronik olarak yayınlanır ve dağıtılır.

**Tunus Caddesi No : 4
Bakanlıklar ANKARA**

Tel : 312-418 32 69

Faks : 312-425 75 26

E-posta : info@tesk.org.tr

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

TESK , Yöneticileri en alt birimden itibaren yargı gözetiminde yapılan demokratik seçimlerle işbaşına gelen bağımsız 13 Mesleki Federasyon, 82 Birlik, 3142 Oda , 491 Meslek dalıyla ülke düzeyinde yaklaşık 2 milyon üyeye sahip en büyük sivil toplum kuruluşudur.